No. 1178 Zaterdag 28 Juli 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 27 Juli.

CURAÇAO

IN DE

TWEEDE KAMER.

In de Vergadering van 28 Juni ll. werd behandeld het wetsontwerp tot *verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1906 met f 24,000.*

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

De heer VAN KOL: Mijnheer de Voorzitter! Het spreekt vanzelf, dat het niet is om dit wetsvoorstel te bestrijden, dat ik het woord heb gevraagd. Hierdoor toch wordt gevolg gegeven aan den aandrang, reeds jaren geleden van deze plaats uitgeoefend, om beter te zorgen voor de waterverschaffing op Curaçao en omliggende eilanden.

Wanneer ik dan toch een enkel woord wil zeggen, is het meer om de aandacht te vestigen op de wijze waarop dit laatste geschiedt, en dat alleen, omdat ik vrees, dat daarbij niet geheel en al de goede richting wordt ingeslagen. Het zou inderdaad diep te betreuren zijn, wanneer op minder doeltreffende wijze werd voortgegaan, zoodat men later op mislukking zou kunnen wijzen, waardoor een der voornaamste maatregelen om die noodlijdende eilanden op te heffen, voor jaren zou worden verschoven.

Hoe de regeling van die waterverschaffing precies geschiedt, ben ik, ondanks aangewende pogingen, niet kunnen te weten komen, maar toch blijkt uit bladen en andere berichten, dat men tracht door voor vrij hooge dammen een soort reservoirs te vormen, waarin het regenwater wordt opgestuwd. Is dit werkelijk het geval, en men zou dit ook eenigszins uit sommige gegevens in het Koloniaal Verslag kunnen opmaken, waarbij sprake is van lange en hooge dammen, dan wordt een verkeerde methode toegepast.

Wanneer men immers door hooge dammen het water opstuwt, zal het grootste deel van het water teloorgaan door verdamping, die op Curaçao gemiddeld 3000 mM. per jaar bedraagt, zoodat jaarlijks een waterschijf van 3 meter verdwijnt, dat is bijna viermaal zooveel als hier te lande het geval is. Daarbij komt, dat men van plan schijnt te zijn zelfs zeer hooge dammen te maken, wat hieruit blijkt, dat in sommige bladen op het gevaar voor doorbraken gewezen wordt. Maakt men werkelijk zulke hooge dammen, dan kan dat gevaar niet licht geschat worden en kunnen in zulk geval waarschijnlijk ook de lager liggende dammen doorbreken, waarvan oogstvernieling en andere rampen het gevolg zouden kunnen zijn.

Ik zou daarom den betrokken autoriteiten in overweging willen geven een geheel anderen weg in te slaan en niet te trachten het door den aanleg van open bassins te vinden, maar meer door het water te laten doordringen in den bodem, waarvoor verschillende methodes zijn aan te wijzen. Men kan dan later het vermeerderde grondwater door putten weer opvoeren, en zal dan een veel grooter hoeveelheid water behouden, die door de nu gevolgde methode door verdamping in de lucht verdwijnt.

Hoe dat zal moeten gaan moet plaatselijk worden beslist; ik wil daar hier niet verder op ingaan. Men zal, in de hoogste terreinen beginnende, op elke geschikte plaats langs de berghellingen en de terreinplooien elken druppel regenwater moeten opvangen door het graven van geulen, het maken van aarden dijkjes, het horizontaal ploegen, het maken van schermen langs horizontale lijnen, waarvoor de aloëplant kan worden gebruikt, door betere grondbewerking enz. alle maatregelen waardoor het gevallen water nòch wegloopt, nòch verdampt, doch door den poreuzen grond wordt opgezogen. Aldus zal in plaats van in een bovenaardsch reservoir, het water in den boezem der aarde worden opgevangen en een soort *onderaardsche* irrigatie worden doorgevoerd.

Die methode wordt, zoover mij bekend, nog nergens in de wereld systhematisch toegepast, en ik zou daarom ook geaarzeld hebben een woord van aanbeveling te spreken, ware ik niet door toevallige omstandigheden in de gelegenheid geweest in Spanje waar te nemen hoe daar reeds sedert den tijd der Mooren een dergelijke methode werd gevolgd, die men nu ook in Curaçao zou kunnen toepassen.

In Spanje is gebleken, dat van de totale hoeveelheid regen 60 pct. verdampt, 25 pct. wegloopt langs de oppervlakte en nauwelijks 15 pct. in den bodem kan dringen, dan wel voor plantengroei wordt verbruikt. In Curaçao is de verdamping grooter en wel gemiddel 3000 mM. tegen 2616 mM. bijv. in Valencia; doch daarentegen bedraagt de regenval in Spanje, langs de kusten der Middellandsche Zee, slechts 440—490 m.M. per jaar, terwijl dat cijfer voor Curaçao 516 m.M. beloopt. Over de langs den bodem wegvloeiende en de door den grond opgeslurpte hoeveelheden water mist men naar ik vrees, in onze kolonie de noodige gegevens. Bovendien is de toestand van Curaçao, wat het aantal regendagen betreft gunstiger dan die van Spanje; in Curaçao valt er gemiddeld op 106 dagen per jaar regen, terwijl in Spanje maanden en maanden voorbij gaan zonder dat er ook maar één druppel regen valt. Daar met die onderaardsche irrigatie in Spanje goede resultaten zijn verkregen, kan er geen oogenblik twijfel bestaan of men zal in Curaçao evenzeer slagen, indien men die nieuwe methode op rationeele en systematische wijze wil toepassen.

Ik wensch daarom de aandacht der autoriteiten op die nieuwe methode van waterbewaring te vestigen en ik hoop, dat zij zullen overwegen of men niet moet overgaan tot den aanleg van zulke talrijke doch kleine werken, die weinig technische kennis vereischen, geringe kosten en arbeid met zich brengen—in een woord dat zij ernstig zullen onderzoeken of in die nieuwe wijze van waterbewaring niet de oplossing is te vinden van deze zeer moeilijke, doch levensquaestie voor Curaçao. Ik doe dat met te meer aandrang, omdat meerdere personen aldaar ten opzichte van de hedendaagsche wijze van watervoorziening voor Curaçao zeer pessimistisch gestemd zijn; terwijl, wanneer men de aangegeven methode volgt, het mogelijk zal zijn om een groote hoeveelheid van het water, die nu naar zee wordt afgevoerd, beschikbaar te houden voor den landbouw. Er zal dan geen ernstige reden meer zijn voor pessimisme, maar men zal dan Curaçao voldoende van water kunnen verschaffen en onze West-Indische eilanden kunnen dan ongetwijfeld een betere toekomst te gemoet gaan.

De heer Fock, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! De geachte spreker is begonnen met te verklaren, dat hij zich gaarne met dit wetsontwerp wil vereenigen. Ik dank hem voor dien toegezegden steun. Hij heeft er op gewezen, dat het wenschelijk is te zorgen dat de dammen op oordeelkundige wijze worden aangelegd, zoodat de proef, die thans genomen wordt, niet op een mislukking zal uitloopen. Dat is inderdaad van het hoogste belang. Ook in de kolonie is door sommigen twijfel geopperd of de methode, die bij den aanleg der dammen gevolgd wordt, inderdaad de juiste is: men kan dat vinden in het voorloopig verslag van den Kolonialen Raad op de begrooting voor het aanstaande jaar. De Gouverneur heeft in de memorie van antwoord uiteengezet op welke wijze hij de watervoorziening wenschte te behandelen en uit die uiteenzetting blijkt, dat het de bedoeling is om kleine aarden dammen aan te leggen en daartusschen, daar waar het noodig is, grootere dammen met gemetselde overlaten. Hij wijst er op, dat het, waar de hoeveelheid passeerend water geacht wordt te groot te zijn om door geheel van aarde geconstrueerde dammen zonder gevaar voor ineenstorting te worden tegengehouden of waar het geldt valleien af te sluiten, de voorkeur verdient die groote dammen aan te leggen, op grond dat zij anders onmogelijk stand zouden kunnen houden en op den duur goedkooper zouden blijken te wezen dan de aarden dammen, daar deze meer aan kosten van herstelling zouden zijn blootgesteld.

De geachte afgevaardigde heeft voorts een beroep gedaan op hetgeen hij bij een reis, welke hij onlangs in Spanje heeft gemaakt, heeft gadegeslagen ten opzichte van de wijze van watervoorziening aldaar. Het spreekt vanzelf, dat van de wenken, welke de geachte afgevaardigde te dien opzichte heeft gegeven, gaarne gebruik zal worden gemaakt, maar hij moet toch niet vergeten, dat de toestanden op Curaçao niet dezelfde zijn als die in Spanje. De geachte afgevaardigde heeft bij de behandeling der begrooting voor het loopende jaar, nadat hij gewezen had op den toestand ten aanzien van de watervoorziening in verschillende andere landen, er terecht aan toegevoegd: wij moeten overigens meer het gezond verstand dan de feiten raadplegen. Wij moeten ons niet uitsluitend op de toestanden elders beroepen, maar met de plaatselijke toestanden op Curaçao rekening houden en nagaan, welke wijze van watervoorziening daar de beste zou zijn.

De heer van Kol: Ook mij was de methode, die de Minister mededeelt, bekend, maar dat is toch nog niet het stelsel, dat ik getracht heb met een enkel woord te verdedigen. Ik begrijp zeer goed, dat men daaraan nog niet heeft gedacht, omdat de onderaardsche irrigatie nog nergens is toegepast, dan alleen hier en daar in een deel van Spanje, waar deze werken 800 á 900 jaar geleden door de Mooren in het leven zijn geroepen. Nu meent de Minister wel, dat Curaçao in andere omstandigheden verkeert als Spanje, maar ik heb straks cijfers genoemd, waaruit blijkt, dat talrijke gedeelten van Spanje in geen betere omstandigheden verkeeren en deze in veel opzichten met die van Curaçao overeenkomen. Ik zal het hierbij laten, doch wil gaarne afdrukken van een binnenkort in de *Indische Gids* te verschijnen artikel, waarin over deze quaestie meer uitvoerige inlichtingen worden verschaft, doen toekomen aan allen die daarin belang stellen.

De heer FOCK, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! Het spreekt vanzelf, dat ik het zeer op prijs zal stellen als de geachte afgevaardigde in een artikel in *De Indische Gids* het nu door hem gesprokene nader wil uiteenzetten en het spreekt ook vanzelf, dat de autoriteiten der kolonie, in het bijzonder de directeur van openbare werken, daarvan kennis zullen nemen.

De algemeene beraadslaging wordt gesloten.

Het EENIG ARTIKEL en de BEWEEGREDEN worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Het *wetsontwerp* wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

(*Handelingen.*)

Naschrift van de Redactie.

Het is wel iets heel bizonders, dat zoo midden in het jaar nog over Curaçao gespoken wordt in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. En dat nog wel over de levensquaestie van Curaçao: de waterverschaffing.

Om het plan en de studie van den Heer VAN KOL volledig te kunnen beoordeelen, zullen we eerst zijn artikel in *De Indische Gids* moeten afwachten, maar reeds nu juichen wij van harte toe het practisch idee van dezen waterbouwkundige om het regenwater zooveel mogelijk in den grond te laten trekken en daar bijeen te laten loopen in een put. De damaanleg zal derhalve moeten leiden tot vermeerdering van putten. Hier en daar is men er reeds mede begonnen, maar het voorstel VAN KOL schijnt te verlangen, OVERAL zinkputjes te graven achter de dammen. Putten en dammen en grondbewerking behooren in zijn systeem bij elkander.

Meerdere malen hebben wij aanvragen ontvangen van arme buitenbewoners om een verzoek om subsidie van het Gouvernement bij het graven van putten te ondersteunen. Het theoretisch plan van VAN KOL komt op dat punt overeen met het practisch inzicht onzer bevolking.

Wij hopen, dat in het vervolg met geldelijke ondersteuning van het Gouvernement niet slechts dammen zullen worden aangelegd, maar ook putten gegraven, ook op de huurgrondjes der arme buitenbevolking.

Uit 's Heeren VAN KOLS redevoering blijkt echter weer eens voor de zooveelste maal, hoe slecht men zich in Holland in onze toestanden kan indenken.

De droogte van Curaçao is spreekwoordelijk geworden, en nu wordt daar publiek verteld, dat wij hier 106 regendagen hebben, dus om de drie dagen een buitje! Als dat nulletje eens wegviel uit dat getal, zou men dichter bij de waarheid zijn! Verbeeld u, tien regendagen iedere maand! Neen, als de verschillende gedeelten van het eiland ieder 2 × 10 regendagen in het geheele jaar hebben, zal het wel mooi wezen.

De regen valt erg plaatselijk op Curaçao. Ook hier zijn streken, waar maanden en maanden voorbijgaan, zonder dat er ook maar één druppel regen valt.

Hoe de heer VAN KOL aan 106 komt? Wellicht werden de 10 regenopgaven van de plantages, waar een regenmeter werd geplaatst, bij elkander geteld.

Er zijn 10 regenmeters op Curaçao, en die 10 regenmeters geven, niet slechts een groot verschil van regenval aan, maar ook verschillende regendagen voor de verschillende plaatsen van het eiland. Als

die regendagen in het vervolg ook afzonderlijk werden opgegeven, zoude het overzicht nog gemakkelijker wezen. Dan kan een ieder zich overtuigen, dat het bijv. 10 keer in de stad regent, tegen 1 maal op Sta. Rosa en 3 keer op Westpunt. De regendagen waarop over het geheele eiland regen valt zijn zeer gering in aantal.

Ook schijnt de heer VAN KOL zich volstrekt geen voorstelling te kunnen vormen van onzen damaanleg. Wanneer noemt hij een dam hoog, zeer hoog? De meeste dammetjes, op de huurgronden der arme bevolking opgeworpen, zullen niet hooger zijn dan ± 0.75 M. à 1 M. Op sommige plaatsen werden zoogenaamde groote dammen aangelegd, wier hoogte wij schatten op 2½ à 3 M., misschien dat een enkele wat hooger is.

Het tot hiertoe gevolgde systeem, vooral kleine, lage dammen aan te leggen, schijnt wel overeen te komen, met wat VAN KOL aanraadt. Maar tot dusverre hebben wij nog niet proefondervindelijk kunnen nagaan, of dit systeem werkelijk goed werkt. Verleden jaar is er bijna geen regen gevallen en waar die viel, op Westpunt bijv., braken verschillende van die kleine dammetjes door. Ook nu bij de laatste regens werden er eenige weggespoeld. De heer FAUEL zal wel nauwkeurig nagaan, waar de fout schuilt om dat wegslaan dezer dammetjes in het vervolg te voorkomen. Eerst nu is het uit te maken, of bij eenige zwaardere buien, die lage dammetjes het wel uit kunnen houden. Juist die kleine dammen leveren gevaar op voor overstrooming en niet zoozeer de grootere, die steviger gemaakt worden en van steenen overlaten worden voorzien.

Wanneer het water met eenig geweld van de helling af komt stroomen, vult het al spoedig de vlakte vóór zoo'n klein dammetje, in een glooiing gelegen, het stijgt sneller dan het langs de uiteinden van den dam kan wegloopen, en wordt zoo over den dam gestuwd, telkens wat aarde medenemend, totdat het binnenste van den dam geheel doorweekt is en met het wegstroomend water medespoelt.

Het volgend dammetje, dat wat verderop in dezelfde richting van het nederstroomend water werd opgeworpen om dit tegen te houden, krijgt nu plotseling te veel te verduren, breekt en zoo stuwt de watermassa hooger en verder totdat ook een groote dam, op het einde van die glooiing en waterguel het plotseling met kracht aankomend water niet kan weerstaan en ook stuk slaat. Aldus geschiedde bijv. een paar weken geleden op de Plantage *Scherpenheuvel*.

Het gevaar van overstrooming schuilt zeker meer in de kleine dan in de groote dammen.

Onzen ijverigen, voortvarenden Directeur van Openbare Werken, den heer FAUEL kunnen wij het veilig overlaten te beoordeelen of het plan VAN KOL hier practisch uitvoerbaar is.

Misschien zullen hier op sommige punten juist meer hooge dammen moeten worden aangelegd.

A. N. V.

Het Bestuur der Groep „Nederlandsche Antillen" vergaderde op Woensdag 18 Juli ll. ten huize van den Secretaris en op Maandag d. a. v. ten huize van den Heer MORDY. C. HENRIQUEZ.

Het doel dezer beide vergaderingen was te beraadslagen over het antwoord van het Hoofdbestuur op onzen brief van protest dd. 29 Maart j. l. en naar aanleiding van dit antwoord eene beslissing te nemen.

Behalve de brief van het Hoofdbestuur dd. 1 Mei jl., welke brief reeds aan de leden bekend is, werd door het Groepsbestuur nog een schrijven van het Hoofdbestuur ontvangen, luidende als volgt:

Dordrecht, 14 Juni 1906.

Aan het Bestuur der Groep Ned. Antillen.

Mijne Heeren,

Na de verzending van onzen brief van 1 Mei jl. hadden wij opnieuw gelegenheid het oordeel van anderen te hooren over de zaak, die Uwe Groep zoo sterk bezighoudt. Daarbij werd door bevoegden o. a. aan ons te kennen gegeven, dat volgens hun overtuiging door de opname van het stuk van X blijkbaar bij U de meening heeft postgevat, dat wij ons partij stellen ten gunste van de beweringen van X.

Wij kunnen ons voorstellen, dat door deze opvatting bij U verontwaardiging is gewekt.

Derhalve gevoelen wij behoefte U te verklaren, dat die opvatting beslist onjuist zou zijn. Door de opneming van het stuk van X bedoelden wij, zoowel in dit geval als ten opzichte van alle andere ingezonden stukken, niets anders te zeggen dan: wij mengen ons niet in het geschil, door X opgeworpen, en laten de beoordeeling der geleverde beschouwingen over aan hen, die tot oordeelen bevoegd zijn.

Wij rekenen er na deze onomwonden eenvoudige verklaring met stelligheid op, dat men thans ten Uwent overtuigd en gerustgesteld zal zijn, spreken opnieuw ons vertrouwen uit in Uw beleid en rekenen op verdere ongestoorde en krachtige samenwerking.

Hoogachtend,

Namens het Hoofdbestuur,

H. J. KIEWIET DE JONGE,

waarn. alg. Voorzitter,

DE KANTER,

alg. secretaris.

In onzen brief van protest dd. 29 Maart jl. werden aan het Hoofdbestuur eenige eischen gesteld en werd daarbij met toestemming van de algemeene vergadering te kennen gegeven, dat bij niet-inwilliging van die eischen de ontbinding onzer Groep zou volgen.

Sedert dien tijd is de verbittering der leden tegen het Hoofdbestuur zeer sterk toegenomen door het op hoogen toon geschreven redaktieartikel „Storm" en het antwoord van het Hoofdbestuur, waarin aan bijna geen enkelen onzer eischen werd voldaan.

Het Groepsbestuur zou dus volkomen gerechtigd zijn eene algemeene vergadering bijeen te roepen met het doel tot de ontbinding der Groep over te gaan.

Toch heeft het Groepsbestuur nog niet tot deze daad *kunnen* besluiten, aangezien door de eendrachtige samenwerking met onze Groep, het Alg. Ned. Verbond nog veel kan verrichten tot het bereiken van het beoogde doel, n. l. de verhooging van de zedelijke en stoffelijke kracht van den Ned. stam; hetgeen ook onze kolonie en hare bewoners ten goede zal komen.

Het geheele Nederlandsche volk, hetwelk zeker met groote belangstelling onze houding in deze zaak volgt, zal inzien, dat wij het uiterste gedaan hebben om de Groep in het belang van Moederland en Kolonie te behouden.

Het Groepsbestuur, gesteund door het feit, dat op de laatste algemeene vergadering de leden het volste vertrouwen in deszelfs handelingen hebben uitgesproken, heeft dus besloten de onderhandelingen met het Hoofdbestuur nog niet af te breken; doch eerst nog eene tweede en *laatste* poging tot verzoening te wagen; aangezien het overtuigd is in den geest der leden te handelen door niet *alleen* het gekrenkt eergevoel te laten spreken, doch *ook* rekening te houden met het belang van Moederland en Kolonie.

Deze overwegingen hebben het Groepsbestuur er toe geleid aan het Hoofdbestuur den volgenden brief te verzenden, in welken brief voor de *laatste* maal in deze zaak wordt opgekomen voor de eer van Curaçao en waarin opnieuw van het Hoofdbestuur wordt geëischt het door ons geleden onrecht te herstellen. Mocht het Bestuur na ontvangst van dezen brief *nog* niet bereid zijn ten *volle* aan onze *billijke* eischen te voldoen, dan zal het Groepsbestuur onmiddelijk aan de algemeene vergadering het voorstel doen om de Groep „Nederlandsche Antillen" te ontbinden.

De brief aan het Hoofdbestuur luidt als volgt:

Willemstad 19 Juli 1906.

AAN

Het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

te

Dordrecht.

Mijne Heeren!

In antwoord op Uwe brieven dd. 1 Mei en 14 Juni j.l. hebben wij de eer U het volgende mede te deelen:

In de eerste plaats moeten wij U onzen spijt betuigen, dat wij Uwen brief van den 1e Mei j.l. niet eerder kunnen beantwoorden. Ons stilzwijgen is het gevolg van eene langdurige afwezigheid van onzen Secretaris en het verblijf van het Hollandsch Ensemble dat daarna al onzen tijd in beslag nam.

De lezing van het artikel „Storm" in het Aprilnummer van Neerlandia heeft onze ontstemming en die van Uwe brieven, dd. 1 Mei en 14 Juni j.l. onze groote teleurstelling opgewekt. Hoezeer hadden wij gehoopt, dat wij na onze protestvergadering voor het eerst weder te zamen zouden kunnen komen, om hulde te bewijzen aan de mannen van het Hoofdbestuur, omdat zij het door ons geleden onrecht ongedaan zouden hebben gemaakt! Helaas, hoe zijn we in onze verwachtingen teleurgesteld na de lezing van het artikel „Storm" en het ontvangen antwoord van het Hoofdbestuur.

Is dat dan alles wat de mannen van het Hoofdbestuur te antwoorden hebben op het waardige protest der Curaçaonaars, nadat zij in Neerlandia ten aanzien van de geheele wereld anoniem beleedigd en gelasterd zijn geworden? Wij moeten zeggen het is weinig en hadden meer verwacht. Geen woord van erkenning uit uwen mond, dat vorm en toon van het gewraakte stuk beleedigend en ongepast waren. Geen woord van erkenning, dat het eene groote fout is geweest het stuk anoniem te plaatsen; integendeel na zoo diep beleedigd te zijn geworden moet de Curaçaonaar van U nog hooren, dat het nuttig geweest is zóó en dat hij zich maar moet verdedigen.

Gevoelt Gij nu *nog* niet, dat de handelwijze van de redaktie verkeerd is geweest? En als gij het niet gevoelt, zijn dan de gevolgen van Uwe daad niet daar om U duidelijk te doen inzien, dat Gij verkeerd gehandeld hebt? Gij streeft naar versterking van den band tusschen Moederland en Kolonie; gij hebt het tegendeel bereikt, verwijdering zal het gevolg van Uwe daad *kunnen* zijn. En dat hebt gij kunnen voorzien en daarom alleen hadt gij de anonieme plaatsing van het stuk reeds moeten weigeren en het bestaan onzer jeugdige groep niet in gevaar mogen brengen. Want mocht onze Groep komen te vallen, dan zal het voor zéér langen tijd onmogelijk zijn hier iets in de richting van het Verbond tot stand te brengen.

Gij verwijt den Curaçaonaar hartstochtelijkheid. Maar hoe zouden de mannen van het Hoofdbestuur zich gevoelen wanneer men in een blad, over de geheele wereld verspreid, ging verkondigen, dat hunne dochters alleen huwen om iets van de wereld te zien, ja zelfs met mannen, die zij haten, en zoodoende door hun huwelijk het bewijs leveren niet de minste eigenwaarde en achting voor zichzelf te bezitten? Dit is slechts een van de vele beleedigingen, welke in het stuk voorkomen. En hoe zouden zij zich gevoelen, wanneer men op hunne verontwaardiging antwoordde: „wij wilden U niet krenken, ons doel was slechts om dispuut uit te lokken". Voorwaar een fraaie manier om dispuut uit te lokken.

Het stuk begint reeds met een groote leugen n. l. „dat de Curaçaonaars" de Hollanders en hun land haten. Dat dit een leugen is, *kon* en *moest* de redaktie van Neerlandia weten. Het zou anders eene beleediging zijn, zóó weinig kennis omtrent Curaçaosche toestanden bij haar te veronderstellen; bovendien de geschiedenis onzer Groep was voor haar immers het beste bewijs. En waar het stuk nu al dadelijk met zulk een tastbare leugen begint, had dan de redaktie niet wat meer achterdochtig tegenover den schrijver, omtrent diens bedoeling moeten zijn? In het artikel „Storm" verklaart de redaktie niet te besluiten, dat de schrijver X „gelijk" had, maar dat zijn opmerkingen in algemeenen zin begrijpelijk waren. Waarom moesten ter wille van die begrijpelijke opmerkingen, zulke beleedigingen mede opgenomen worden?

Doch vóór wij verder gaan, mijne heeren, stellen wij er prijs op te verklaren, dat het onze vaste overtuiging is, dat de mannen van het Hoofdbestuur in al hunne handelingen ter goeder trouw zijn en werkelijk meenen, dat zij gehandeld hebben in het belang van Curaçao. Wij mogen niet anders van zulke mannen veronderstellen, maar dat zij gedwaald hebben is evenzeer onze *vaste* overtuiging.

Tot goed begrip onzer beschouwingen moeten wij een paar zinnen aanhalen uit Uwen brief dd. 1 Mei j.l.; en wel deze.

„Wie waren het, die onbekend met de plaatselijke toestanden niet konden gelooven in zooveel hartstochtelijkheid bij een aanval met vrij verweer? Dat waren de mannen, die met den Heer Van den Brandhof in dezen het Hoofdbestuur vertegenwoordigden, maar met wie het geheele Hoofdbestuur zich in deze één verklaart en niet de Heer Van den Brandhof zelf."

Mijne heeren, uit deze woorden blijkt wat wij reeds lang vermoed hebben, dat het gewraakte stuk niet geplaatst is met medeweten van het geheele Hoofdbestuur, doch dat over de plaatsing alleen onderhandeld is geworden door den Heer Van den Brandhof, den schrijver en het Dagelijksch Bestuur; dat zijn: de Algemeene Voorzitter, onder-Voorzitter en Secretaris en daar we uit de nieuwsbladen weten dat de Alg. Voorzitter zich al sedert geruimen tijd, wegens gezondheidsredenen buitenslands bevindt, zoo is het waarschijnlijk dat deze ook van de plaatsing niets geweten heeft. Ten slotte blijven er dus slechts vier personen over, welke over de al of niet plaatsing met elkaar van gedachten gewisseld hebben.

Wel heeft op de vergadering van den 28e. April het geheele Hoofdbestuur zich met deze Heeren geheel één verklaard, maar men stond voor het feit van de plaatsing en de gevolgen daarvan en het is de vraag of tot de plaatsing van het stuk besloten zou zijn geworden, indien alle leden van het Hoofdbestuur daarover gestemd hadden. Terwijl in uwen brief gesproken wordt van het *geheele* Hoofdbestuur, blijkt uit het verslag dier Hoofdbestuurs-vergadering, dat van de 18 leden er slechts 7 tegenwoordig waren waaronder de alg. ondervoorzitter en alg. secretaris, zijnde de eigenlijke redaktie.

De houding van die 5 overige hoofdbestuursleden op de vergadering van den 28 April is zeer goed te verklaren uit het feit, dat zij van Curaçaosche toestanden nog minder afweten, dan dit met het dagelijksch bestuur het geval is en welke weinige kennis in bovenaangehaalde regels zelf wordt toegegeven.

Nu is het de vraag: „Wat heeft zich tusschen deze mannen afgespeeld? Hoe is daarbij de houding geweest van den Heer Van den Brandhof en was de redaktie wel zóó onpartijdig als wordt voorgesteld?

Op blz. 30 van het Februari-nummer, in het artikel „Storm" en nu weer in Uwe brieven van 1 Mei en 14 Juni j. l. wordt telkens verklaard, dat de redaktie onpartijdig is en dat alleen onpartijdigheid haar tot de plaatsing van het stuk bewogen heeft. Wij hebben van die onpartijdigheid een geheel andere opvatting en daarom zouden wij hier gaarne eens willen zeggen, hoe eene onpartijdige redaktie had moeten handelen.

Toen X met zijn stuk kwam en het anoniem wilde plaatsen, had de redaktie dat moeten weigeren. Had hij zijn naam er onder willen plaatsen, dan had de redaktie er boven moeten zetten: „buiten verantwoordelijkheid van de redaktie".

Na de herhaalde verklaring van de redaktie moeten wij wel aannemen dat zij *thans* onpartijdig is en vroeger *gemeend* heeft onpartijdig te zijn. Doch dit is de geheele zaak niet. Onpartijdig of niet; het enkele feit dat de redaktie het beleedigend stuk van X eene plaats waardig gekeurd heeft in Neerlandia en dat zij X erkent als *onze* tegenpartij is voor ons en onzen arbeid reeds een beleediging.

En hoe is nu de houding van den Heer VAN DEN BRANDHOF geweest?

De redaktie verwijt ons, dat wij tegenover onzen vertegenwoordiger een groote onrechtvaardigheid hebben begaan, doch wij hebben onze besluiten genomen volgens de officieele aanwijzigingen door de redaktie verstrekt. Op blz 30 van het Februari-nummer, verschuilt de redaktie zich geheel achter den Heer VAN DEN BRANDHOF in zake de anonieme plaatsing. Zij zegt: „Sechts dan wordt op den regel groote uitzondering gemaakt, als *de redaktie der betreffende groep* daartoe voldoende aanleiding vindt en de ernst der bedoeling niet betwijfelt."

Wat volgt hieruit? Dat het slechts

van den Heer VAN DEN BR. heeft afgehangen of het anonieme stuk geplaatst werd of niet, en uit deze woorden blijkt dus nog volstrekt niet, dat de Heer VAN DEN BRANHOF de plaatsing afgeraden en zich daartegen verzet heeft.

Aangezien de Heer VAN DEN B. zich ook niet de minste moeite gegeven had om in een brief aan ons Groepsbestuur zijne houding te verklaren of dit te doen door een noot bij het gewraakte stuk te doen plaatsen, waren wij volkomen gerechtigd om hem als den medeschuldige van Het Bestuur te beschouwen.

Nu men eindelijk bekend is met den orkaan, die hier gewoed heeft wordt ons eerst in Uw antwoord van den 1e. Mei j. l. medegedeeld, dat de Heer VAN DEN BR. slechts bezweken is voor de gronden der anderen d. w. z. den schrijver en twee redaktieleden.

Den raad, van iemand, die bijna 20 jaar in de Kolonie geleefd heeft, had men niet in den wind mogen slaan, vooral niet, nu men zelf zoo ronduit verklaart, zoo slecht op de hoogte te zijn geweest van de Curaçaosche toestanden.

Waarom verklaart de Heer VAN DEN B. in Neerlandia zijne houding niet, zeggende: „ik heb ten slotte mijne toestemming gegeven, omdat ik dit en dat waar vind in het stuk of „ik heb tot het einde toe mij verzet tegen de plaatsing; doch het heeft niet mogen baten"?

Heeft het Hoofdbestuur nu nog het recht ons te verwijten, dat wij *ten onrechte* een smaad op den Heer v. D. B. hebben geworpen? Komt niet alles neer op het hoofd der redaktie zelf? Hoe heeft zij zich gedragen tegenover onzen vertegenwoordiger? Had de ridderlijkheid niet geboden, dat de redaktie op blz 30 van het Februari-nummer had medegedeeld, dat het stuk geplaatst werd *ondanks* de herhaalde waarschuwing van den vertegenwoordiger onzer Groep? Dat heeft men niet gedaan, en ware dit gebeurd, den Heer VAN D. BR. zou geen haar op zijn hoofd gekrenkt zijn geworden.

En is de houding van den Heer v. D. B. nu werkelijk onberispelijk geweest? In onze oogen niet; hij had standvastig moeten blijven en niet moeten zwichten; in elk geval had hij onmiddellijk bij de plaatsing aan *ons* zijn houding moeten verklaren. Dit heeft hij niet gedaan. Integendeel hij heeft ons met minachting behandeld en ons geheel beschouwd als eene quantité négligeable.

Zoolang het ons niet blijkt dat de Heer VAN DE BR. zich verzet heeft én tegen den *inhoud* (zooals die in Neerlandia verschenen is) én tegen de *plaatsing* van het gewraakte artikel, kunnen wij zijne houding niet onberispelijk noemen.

En nu iets over den schrijver van het stuk.

Wanneer X een gewoon persoon is, aan wiens oordeel niet meer waarde wordt toegekend dan aan dat van ieder ander eerlijk man, dan begrijpen wij niet, dat hij zijn naam niet kan noemen. Ieder, die eene rechtvaardige zaak verdedigt, moet zijn naam *kunnen* noemen. Redenen van persoonlijken en gewoonen aard mogen hem daarvan niet terug houden. Als hij Nederland en Curaçao dan zoo lief heeft, moet hij er ook eenige opoffering voor over hebben en anders thuis blijven. Zoolang hij zijn naam niet noemt, is dat voor ons een bewijs, dat er bij hem iets achter zit dat het daglicht niet zien kan.

De vraag, waarom de redaktie het artikel zonder onderteekening heeft opgenomen, kan zelfs niet beantwoord worden, zonder het spoor van den schrijver te verraden. Het moet dan toch wel een persoon zijn, die dadelijk in het oog valt. Voor den lezer zou het noemen van den naam volstrekt niet pijnlijk zijn; daarover behoeft de redaktie zich niet ongerust te maken. Het zou eene opluchting geven te weten met welken tegenstander men te doen heeft en hoe zwaar men hem wegen kan. Toch zullen we den eisch van het noemen van den naam laten vallen en dien X maar laten loopen. Deze zal met zijn geweten nog genoeg te stellen hebben.

Dat de redaktie het gewenscht acht X niet meer aan het woord te laten is eene goede gedachte. X mag eerst wel eens een lesje gaan nemen in goede vormen en manieren, voordat hij ooit weer de pen opvat om in het publiek te schrijven.

De wijze, waarop het eerste stuk van den Heer EUWENS geplaatst is, heeft op ons ook geen goeden indruk gemaakt.

De redaktie heeft het zwijgend aangenomen en den indruk gegeven, dat zij het stuk niet *durfde* weigeren. Aannemen was haar plicht, dus de plaatsing is volstrekt geen blijk van onpartijdigheid.

Wij zeggen dit, omdat de redaktie in die plaatsing een bewijs van onpartijdigheid ziet.

Geteekend of ongeteekend, de inhoud van het stuk bleef dezelfde staat er in uwen brief. Dit is volkomen waar, doch het is ons niet onverschillig te weten in welke verhouding de schrijver tot Curaçao staat of gestaan heeft. Daarmede verandert wel degelijk de strekking en de waarde van het stuk.

Was het stuk onderteekend, dan zouden we de redaktie ook niet hebben beschuldigd van partijdigheid.

Het Hoofdbestuur staat verbaasd omdat deze eerste scherpe kritiek zulk een orkaan heeft veroorzaakt op Curaçao en schrijft het toe aan de ongewoonheid van Curaçao om van buiten af besproken te worden.

Als ééne kolonie gewoon is in den laatsten tijd besproken te worden, dan is het wel de onze. Is de litteratuur over Curaçao de redaktie dan geheel onbekend en weet zij niet, dat het reeds meermalen gebeurd is, dat de toestanden op Curaçao dikwijls zeer scherp gekritiseerd zijn en dat het dus thans volstrekt niet de eerste keer is? Nooit echter heeft zulk een *eerlijke* kritiek zulk een verontwaardiging opgewekt, omdat zij geschiedde met open vizier. De Curaçaonaar beschouwt een eerlijke kritiek volstrekt niet als een smet.

Wordt een kritiek geleverd op ridderlijke wijze en in fatsoenlijken vorm, dan zou men dadelijk zijn wederwoord klaar hebben.

Het stuk van X is echter geen kritiek, het heeft er *niets* van. Het is eene opeenstapeling van beleedigingen, welke het Curaçaosche volk niet heeft verdiend en welke nooit eene plaats hadden mogen vinden in „Neerlandia". Dit wil de redaktie nog steeds niet inzien en erkennen. Toch moet dit voor ons een eerste eisch zijn om weder met het Hoofdbestuur te kunnen samenwerken.

Er zijn twee zaken:

1e. De inhoud van het stuk,

2e. De toon, vorm van het stuk en de wijze, waarop het geplaatst is geworden.

Tegen ad 2 hebben wij hier geprotesteerd en zoolang de redaktie niet erkent, dat de vorm beleedigend en ongepast was en de anonieme plaatsing verkeerd, zoolang kunnen wij over den inhoud niet van gedachten wisselen.

„Het artikel is samengesteld uit gegevens door Curaçaonaars zelf verstrekt."

In ieder land heeft men eerlijke en onbetrouwbare menschen. Curaçao maakt daarop geen uitzondering. Zoolang we dus niet beoordeelen kunnen tot welke categorie die inlichtingen-gevende Curaçaonaars behooren, heeft de verklaring van de redaktie voor ons geen waarde.

„Op haren weg is een eerlijk man gekomen, die haar heeft toegeroepen," enz.

Altijd beroept de Redaktie zich op die eerlijkheid van X. Dat X eerlijk is, moeten wij maar op gezag aannemen; maar kunnen de redaktieleden, zich daarin niet vergissen? Tegenover X staan honderden mannen op Curaçao, die de redaktie toegeroepen hebben: „Die X, die zulk een stuk geschreven heeft, *kan* geen eerlijk man zijn.

Beschouwt de redactie X nu nog als een eerlijk man nu hij, na al het gebeurde, er nog steeds in volhardt zijn naam te verzwijgen? Is uit al het gesprokene en geschrevene nu nog niet genoeg gebleken, dat het stuk van X bijna niets dan leugen en laster is?

Dat onze eisch om alles, wat de Curaçaosche pers geschreven heeft of nog zal schrijven, in „Neerlandia" op te nemen een onmogelijke eisch is, zien wij niet in.

Het artikel „Storm" heeft den lezers van „Neerlandia", welke buiten de zaak staan, geen denkbeeld gegeven van hetgeen er tusschen de Groep en het Hoofdbestuur voorgevallen is. Ter verduidelijking had eerst de mededeeling moeten voorafgaan van de wisseling onzer telegrammen en de kritiek van onze pers over het gewraakte artikel en onze vergadering. De pers toch geeft de meening van het volk weer. Toch willen wij dien eisch laten vallen, om niet onverzoenlijk te zijn.

En hiermede, mijne heeren, zijn wij gekomen aan het einde onzer beschouwingen, welke het gevolg zijn van de lezing van het artikel „Storm" en de brieven van het Hoofdbestuur. Zij waren noodig om onze houding in deze zaak te verdedigen en te verklaren.

En nu staan we andermaal voor de vraag: „Wat nu gedaan?" Alle plaatselijke bladen hebben na het artikel „Storm" voorspeld, dat het gedaan zou zijn met onze Groep, indien het antwoord van het Hoofdbestuur niet bevredigend was. Nu is dat antwoord er, het heeft ons teleurgesteld, doch toch hopen wij, dat de voorspelling niet uitkomt.

Wij willen niet onverzoenlijk zijn, omdat wij begrijpen, dat de mannen van het Hoofdbestuur mooie zijn, nobele mannen, die in al hun handelingen het belang van het vaderland voor oogen hebben. Wij moeten dus aannemen, dat wanneer zij gedwaald hebben, dit geweest is ter goeder trouw. Wij waardeeren het dan ook, dat het Hoofdbestuur met verontwaardiging alle schuld van zich afwerpt in beleediging van geheele Curaçaosche volk en dat het zijn spijt betuigt een schijn van schuld op zich te hebben geladen.

Wij zijn het met u geheel eens, dat Curaçao door en met het Verbond eene betere toekomst tegemoet kan gaan en dat de val van onze Groep, die in samenwerking met het Hoofdbestuur reeds zooveel goeds tot stand heeft gebracht, een slag zou zijn voor onze Kolonie.

Ook zijn we ervan overtuigd, dat het Verbond alle krachten zal inspannen om mede te werken tot den bloei onzer Kolonie. Wij zullen dus meer verzoenend optreden en onze eischen lager stellen.

Wanneer nu het Hoofdbestuur bereid, zal gevonden worden in het September-nummer van Neerlandia het woordelijk verslag onzer laatste algemeene vergadering (hetwelk U reeds toegezonden werd) en dezen brief op te nemen, alsmede daarin ruiterlijk te erkennen, dat de toon van het gewraakte stuk beleedigend en ongepast was en de anonieme plaatsing verkeerd is geweest, dan zullen wij rekenen, dat aan de eer is voldaan.

Tegen ieder die in Neerlandia met *open* vizier tegen het Curaçao-nummer ten strijde wil trekken zullen wij de handschoen opnemen.

Dit is in deze zaak ons laatste woord.

Mocht het Hoofdbestuur niet genegen zijn *ten volle* aan onze *billijke* eischen te voldoen, dan kunnen wij U de stellige verzekering geven, dat tot de onmiddellijke ontbinding van de Groep Nederlandsche Antillen besloten zal worden.

Wij vertrouwen echter dat het Hoofdbestuur na al het geschrevene en gesprokene over deze zaak thans wel tot andere gedachten zal zijn gekomen en dus ook bereid zal gevonden worden het geleden onrecht openlijk te herstellen.

Moge dan ook in de toekomst de band tusschen onze Groep en het Hoofdbestuur weder zoo sterk worden als voorheen en mogen door onderlinge samenwerking vele daden tot stand gebracht worden, welke zullen strekken tot heil van het Vaderland en onze Kolonie en tot versterking van den Nederlandschen stam.

Hoogachtend.

Het Groepsbestuur

J. C. WALDEN

Onder-Voorzitter.

J. A. SNIJDERS

Secretaris.

J. MÖLLER.

MORDY C. HENRIQUEZ.

H. J. T. BOOMGAART.

MOSES S. L. MADURO.

ED. S. LANSBERG.

L. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT.

Correspondentie.

ARUBA.

24 Juli 1906.

Een groot ongeluk is gisteren avond om 10 uur een werkman, Emerno Armanie overkomen in de mijn Miralamar. Bij het nederlaten van de lift, waarin drie mannen zaten, kantelde het gevaarte met het ongelukkig gevolg, dat de drie mannen, welke er in zaten, er uit werden geworpen. Twee wisten zich bijtijds aan de balken vast te grijpen, terwijl genoemde Emerno een twee honderd voet naar beneden stortte en zich in zijn val zoozeer kneusde en wondde, dat men hem meer dood dan levend boven bracht. Gelukkig had Pastoor Ellis nog tijd om hem de H. Sacramenten bij kennis toe te dienen, waarna hij naar de Playa vervoerd werd om hem geneeskundige hulp te laten geven. Tot drie uur heeft dokter Zeppenfeldt alles gedaan, wat hij kon doen om den ongelukkige te redden, doch hij was in geheel zijn lichaam zoo gewond en gebroken, dat redding niet mogelijk was; om kwart over drieen reeds is hij overleden. Als een goed huisvader en christen vervuide hij zijn plichten en laat een groot huisgezin, vrouw en 8 kinderen, in diepen rouw achter. De goede God is hem zeer barmhartig geweest om hem niet zonder de geneesmiddelen der H. Kerk te laten sterven. Ongetwijfeld zal Hij ook voor de achtergeblevenen als een barmhartig Vader zorgen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

✠ Van het St. Elizabeths-gasthuis, werd Dinsdag weder een offertje geëischt.

In den namiddag omstreeks 4 ure overviel de Eerw. Zuster THEODOSIA (ANNA STRIJBOSCH), een bloedspuwing, waarin zij stikte. Vrijdags te voren had een boedspuwing haar ook reeds komen waarschuwen. Geruimen tijd had de Eerw. Zuster zich tot den dood voorbereid en de H.H. Sakramenten ontvangen. Een pijnlijke operatie vermocht haar lijden niet veel verzachten, maar haar wel oefenen in geduld en lijdzaamheid.

De Eerw. Zuster THEODOSIA werd 16 Februari 1864 te Bergen bij Os geboren, trad in het klooster te Breda den 1sten Maart 1889, alwaar zij hare religieuse beloften aflegde den 19den Maart 1891. Vijf jaar later, 22 Januari 1896, kwam zij op Curaçao en heeft zich in de verschillende gestichten steeds met ijver en liefde opgeofferd voor de zieken.

Nadat Mgr. VAN BAARS de absolutie had uitgesproken over het lijk, werd het Woensdagmiddag grafwaarts gedragen.

Hare Majesteit.

Geheel Nederland is verslagen door het allertreurigst bericht, dat de blijde verwachtingen onzer beminde Koningin weder verijdeld zijn en H. M. de gegronde hoop spoedig Moeder te zullen worden en een troonopvolger te bezitten weder heeft moeten opgeven.

Onze Kolonie Curaçao treurt niet minder dan Nederland en biddend hopen wij, dat de Goede God onze geliefde Koningin nog lang spare en Haar spoedig een volle krachtige gezondheid moge hergeven.

C. S. S. V.

Zaterdag ll. marcheerden om 6 uur 's morgens, de scherpschutter naar Hato, tot het houden van schietoefeningen, die om 10 uur een aanvang namen. Er werd geschoten op een afstand van 600 Meters; als aanmoediging werd door het Bestuur der Vereeniging twee prijzen uitgeloofd. De eerste prijs werd behaald door den sergeant H. S. DE LANNOY en de 2de prijs door den schutter EUGÉNE C. HENRIQUEZ.

Om twaalf uur werd het middagmaal op echt militaire wijze gebruikt, daarna werd de beroemde grot bezichtigd en om 4 uur marcheerden de scherpschutters wederom naar de stad, na een zeer prettigen en aangenamen dag te hebben doorgebracht op de plantage Hato. De terugmarsch had plaats onder begeleiding van de muziek van het Garnizoen.

De Koningin-Moeder.

Ter gelegenheid van de verjaring van H. M. Koningin EMMA zal er Donderdag a. s. 's morgens half negen parade zijn, om 12 uur 33 schoten worden gelost, 's avonds van half acht tot half negen concert worden gegeven in het Wilhelmina-paviljoen op Otrabanda, en bal op het Gouvernementshuis.

Venezuela.

In n°. 25 der Consulaire Verslagen en Berichten, treffen we aan een uitvoerig algemeen verslag over Venezuela in 1905 van het gezantschap en consulaat-generaal van Nederland te Caracas.

Zooals alleszins te verwachten, waren, volgens dat verslag, de invoercijfers van het economische jaar 1903|4 belangrijk hooger dan die van 1902|3. In 1903|4 genoot de republiek eindelijk weder eens een volmaakte rust, terwijl in 1902|3 de Matos-revolutie op alles, wat het land aanging, haren noodlottigen invloed nog uitoefende.

De invoeren bedroegen respectievelijk in die tijdruimten: 59,500,227.40 bolivares in 1903|4 tegen in 1902|3 28,168,804.07; hiervan uit Nederland en koloniën respectievelijk 3,369,763.49 bol. en 1,628,215.68 bol.

Er was een groot verschil vooral bij Groot-Britannië, Frankrijk, Duitschland en ook Nederland. De reden waarom de Ver. Staten in hunnen invoer niet in evenredigheid met de andere landen toenamen, is zeer begrijpelijk, wanneer men den toestand der republiek in die tijdperken ontleedt. De Vereenigde Staten van Amerika en voor een klein deel ook Duitschland, Italië en Nederland voorzien in de behoeften van Venezuela aan voedingstoffen; deze zijn altijd noodig in meerder of mindere mate, hetzij er revolutie in het land is of niet, want de rerepubliek brengt zelfs in normale jaren niet genoeg voort om zich zelf te voeden.

De invoeren van Groot-Britannië, Frankrijk, Duitschland, Spanje en Nederland bevatten echter voornamelijk textielwaren, luxe-artikelen, waarvan men zich in tijden van burgeroorlog, die zich over het geheele land uitstrekt, zoo weinig mogelijk voorziet.

Het economische jaar 1903|4 eindigde niet onbevredigend en was er in de Republiek alleszins verwachting, dat nu eindelijk na de reeks magere jaren der revolutie eene serie vette jaren zoude aanbreken; maar daarin zag men zich ten zeerste teleurgesteld. De koffieoogst van 1904|5 was zeer gering en ook de oogst der binnenlandsche voedingsgewassen mislukte vrijwel geheel, zoodat zelfs door de Uitvoerende Macht in Januari 1905 de invoerrechten op witte en zwarte boonen en ook op maïs moesten geschorst worden. Voegt men daarbij, dat aan het vrije bedrijf eene menigte bronnen van productie werden onttrokken door de instelling van allerlei monopoliën en dat de betrekkingen met sommige buitenlandsche regeeringen meer en meer een dreigend aanzien namen, dan is het duidelijk, dat de invoerhandel niet alleen vreesachtig werd, zaken op eenigszins groote schaal te ondernemen, maar zelfs zijne aanvoeren tot het allernoodzakelijkste beperkte. Reeds einde 1904 werden de verhoudingen zoowel met de Ver. Staten als met Frankrijk minder hartelijk en bleven gedurende het geheele jaar de geruchten aanhouden van een buitenlandsche tusschenkomst in de binnenlandsche aangelegenleden van Venezuela. De eenige ondernemingsgeest, die er in het land nog te ontdekken viel, richtte zich op allerlei monopolies der regeering, die in 1905 in menigte verleend werden. Daar deze monopolies altijd vrij plotseling in werking traden, oefenden zij een minder gunstigen invloed uit op de stabiliteit in handel en nijverheidsondernemingen. Overigens is de welstand der bevolking er in het afgeloopen jaar sterk op achteruitgegaan.

De beste thermometer in een land als Venuela is in de ontvangsten der douane te vinden. Welnu, in 1905 brachten de douanen van La Guaira en Puerto Cabello slechts circa 9,000,000 bol. op, tegen 16,009,000 bol. in 1904. Daar er nu zoowel in- als uitvoerrechten in de Republiek geheven worden, is het duidelijk dat de Venezolanen zoowel in hunne invoeren als in hunne uitvoeren veel minder konden presteeren dan in het jaar te voren. Alleen reeds de uitvoeren van La Guaira gingen in 1905 op de som van 12 millioen bol. terug, na nog in 1904 22 milioen bol. te hebben bedragen.

Op *scheepvaartgebied viel* er in het afgeloopen jaar niet veel bijzonders voor.

Ten gevolge van een minder juiste uitlegging van de Venezolaansche consulaire wet was gedurende een tweetal maanden de geheele zeilscheepvaart onzer kolonie Curaçao op deze Republiek geheel onmogelijk en mocht het eerst in begin December j.l. gelukken, aan deze weder haar emplooi te verzekeren. (Behalve voor Aruba en Bonaire. *Red. Am.*) Reeds in de maand Mei des vorigen jaars nam Venezuela, door aan schepen beneden de 40 ton den invoer uit buitenland te verbieden, een maatregel, die groot nadeel aan de koloniale scheepvaart toebracht.

Is daar ook niets tegen te doen? (*Red. Am.*)

De *douane-politiek* hangt in Venezuela op het oogenblik geheel af van den wil van den staatspresident. Een nieuw tarief van invoerrechten werd ingesteld, dat in hoofdzaak aan het vroeger bestaande gelijk is. Aan het einde van dat tarief komt echter eene bepaling voor, die casu quo voor landen, die geen handelsverdrag met Venezuela hebben, en dat is o. a. Nederland, verstrekkende gevolgen kan hebben; en de bevoegdheid, die eveneens aan de Uitvoerende Macht verleend is, om eene verhooging tot 25 pct. op de invoerrechten te heffen van goederen, herkomstig van die vreemde landen, die in hunne verdragen met Venezuela geen clausule van de meest begunstigde natie hebben.

(*N. Rott. Cour.*)

(*Wordt vervolgd.*)

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia.	Philad.	Marcb
Vertrekt van NEW-YORK	Juli 7	Juli 14	Juli 21	Juli 28	Aug. 4	Aug. 11
Komt aan te SAN JUAN	12		26		9	
Vertrekt van „	13		27		10	
Doet CURAÇAO aan	15		29		12	
Komt aan te LA GUAIRA	16	21	30	Aug. 4	13	18
Vertrekt van „	18	22	Aug 1	5	15	19
Komt aan te PTO. CABELLO	19		2		16	
Vertiekt van „	20		3		17	
Komt aan te CURAÇAO	21	23	4	6	18	20
Vertrekt van „	22	30	5	21	19	27
Doet LA GUAIRA aan	28		6		20	
„ PONCE „						
„ SAN JUAN „	25		8		22	
Komt aan te NEW-YORK	30	Aug. 6	13	28	27	Sept. 3

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Marcb.	Merida	Zulia	Merida	Marcb
Vertrekt van CURAÇAO	Juli 16	Juni 23	Juli 30	Aug. 6	Aug. 13	Aug. 20
Komt aan te MARACAIBO	17	24	31	7	14	21
Vertrekt van „	20	28	Aug. 3	11	17	25
Komt aan te CURAÇAO	21	29	4	12	18	26

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO -